

17 september 2013

Regeringsförklaringen

Eders Majestäter, Eders Kungliga Högheter, herr talman, ledamöter av Sveriges riksdag

Slutet av sommaren och början av hösten har tyvärr inneburit en upptrappning av konfliktnivån i världen. Krigets Syrien och våldsamheterna i Egypten är en kraftfull påminnelse om människans sårbarhet inför det som vill ont och illa. Här i Sverige, från ett land som så länge haft fred, är det svårt att ta in den brutalitet som krig för med sig. Vi hör vad som sägs och vi ser bilderna, men att fullt ut förstå lidandet är för många av oss en nästan övermäktig uppgift. För andra svenskar är det en bärande del i deras liv; det var därför de sökte sig hit som flyktingar och blev ett med oss. Då som nu ska Sverige och solidaritet hänga samman.

När vi tar in vår omvärld så påminns vi om Sveriges förtjänster. De möjligheter det innebär att få växa upp i ett land som har fred, en välutvecklad demokrati och god välfärd. Där alla, oavsett härkomst, religion, funktionshinder, kön, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet ses som människor med lika rättigheter och okränkbart värde.

Det finns också anledning att reflektera över hur omvärlden ser på oss. Trots att vi är ett litet land så vänds många blickar hit. När USA:s president Barack Obama nyligen besökte oss diskuterade vi Sveriges ekonomi och hur vi stått emot krisen. Hur mer av öppenhet och handel är bra för tillväxt i hela världen och ofta ökar motståndskraften mot kriser.

Vår förmåga att förena en konkurrenskraftig tillväxtekonomi, framgångsrika företag och höga välfärdsambitioner med minskad klimatpåverkan väcker intresse.

* * *

I valet 2010 vann Alliansen – Moderaterna, Folkpartiet liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna – svenska folkets förtroende att fortsätta bära regeringsansvaret. Våra löften och ambitioner

gäller alltså. Vi ska fortsätta att göra hela Sverige till ett bättre land för alla. Vi ska fortsätta att sätta jobben främst. Vi vill återupprätta arbetets värde och motverka utanförskap. Målet är full sysselsättning.

Vårt land har byggts upp med en bred uppsättning värden som frihet, trygghet, solidaritet, jämställdhet, öppenhet, gemenskap och strävsamhet.

Regeringen värnar dessa värden och beståndsdelar. Vi lägger dessutom till nya pusselbitar. Vi vill göra ett bra land ännu bättre.

Regeringen tar ansvar för Sveriges ekonomi. Genom att värna de offentliga finanserna. Genom en aktiv politik för att dämpa krisers och oroshärdars effekter på jobben, på välfärdens kärna och på hushållens ekonomier. Genom ansvarsfullhet och måttfullhet i goda tider för att motverka överhettning och inflation. Ständigt med en ödmjuk syn på politikens gränser i en globaliserad värld.

Regeringen återupprättar arbetslinjen och kunskapslinjen, förbättrar villkoren för företagande och entreprenörskap samt utvecklar och tryggar välfärdens vård och omsorg. Regeringen ser till att Sverige är ett land som håller ihop, även om vi inte är utan prövningar; senvårens händelser i delar av våra storstadsområden förstärker oss i övertygelsen att mer av sammanhållning behövs.

I regeringsförklaringen 2010 presenterade regeringen inriktningen för politiken och samarbetsformerna i riksdagen för den här mandatperioden. Den gäller fortsatt.

* * *

Herr talman

Den globala finans- och skuldkrisen och dess konsekvenser har tyngt världsekonomin i fem år. Detta har under lika lång tid dämpat svensk ekonomi och arbetsmarknad.

Den ekonomiska utvecklingen i omvärlden är fortsatt osäker. En återhämtning har svårt att få fäste.

Sveriges ekonomi åtnjuter stort förtroende. Det gör den tack vare att vi har värnat ordning och reda i våra offentliga finanser. Vår offentliga skuld är låg och ligger på drygt hälften av genomsnittet i EU. Sveriges offentliga finanser tillhör de starkaste i Europa.

Vår starka position ska användas till att ge stöd för en återhämtning. Samtidigt ska krisens effekter fortsatt motverkas. Detta bör göras med en välavvägd och välriktad finanspolitik. Och med tyngdpunkt på åtgärder som förbättrar de långsiktiga förutsättningarna för jobb och tillväxt.

Det finanspolitiska ramverket ska bidra till att bibehålla förtroendet för sunda offentliga finanser. Utgiftstak och överskottsmål ska värnas.

När arbetslösheten är hög och resursutnyttjandet lågt bör finanspolitiken ge stöd för jobb och återhämtning. En allt för snabb återgång till överskott riskerar att leda till att en återhämtning bryts med en försämrad utveckling på arbetsmarknaden som följd.

För att säkra en stabil utveckling och lägre arbetslöshet är det rimligt att återvända till ett sparande om 1 procent av bnp först när resursutnyttjandet närmast sig balans. Detta väntas enligt våra prognoser ske först 2017.

* * *

Herr talman

I en utdragen lågkonjunktur med svag efterfrågan går vi fram med en expansiv politik. Åtgärderna stöttar ekonomin och jobben samtidigt som de gör vår ekonomi mer konkurrenskraftig och långsiktigt mer hållbar. Vi ska inte sitta med armarna i kors och vänta på att jobben ska komma eller bygga vår politik på kortsiktiga och illa genomtänkta åtgärder som riskerar att försämra förutsättningar för en stark och uthållig utveckling.

* * *

Under krisåren har regeringen gjort satsningar som få andra länder i Europa haft möjlighet till. Vi har satsat på forskning och innovation. Vi har investerat i infrastruktur. Vi har tillfört resurser till och förbättrat verksamheterna i välfärden. Vi har stärkt rättsväsendet. Vi har gjort insatser för att stärka skydds nätet för människor och familjer med svag ekonomi.

Samtidigt har utgifterna för bland annat kortvariga sjukskrivningar ökat. Detta bidrar till att utrymmet för utgiftsreformer under utgiftstaket är mycket begränsat 2014. Huvuddelen av satsningarna för att stötta ekonomin och jobben bör därför ligga på inkomstsidan.

* * *

Regeringen avser att föreslå en förstärkning av jobbskatteavdraget. Det ger mer kvar av lönen och stärker hushållens ekonomi samt konsumtion av varor och tjänster. På så vis stöttas en återhämtning. Samtidigt som drivkrafterna till arbete stärks varaktigt. När enskilda och familjer får behålla mer av sin lön ökar också deras frihet.

För att stärka drivkrafterna för utbildning, utökad arbetstid och viljan att ta på sig ökat ansvar kommer även en höjning av

brytpunkten för uttag av statlig inkomstskatt att föreslås. Det ger drygt en miljon människor sänkt statlig inkomstskatt.

* * *

Alltför många unga har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Det behövs nya och bredare vägar för unga in i arbetslivet.

Här har hela samhället ett ansvar. Regeringen tog därför hösten 2011 initiativ till ett trepartssamtal med arbetsmarknadens parter.

Avgörande steg för nya och bredare vägar till arbete har tagits inom ramen för dessa trepartssamtal. De branschvisa avtal om yrkesintroduktion som arbetsmarknadens parter har tecknat innebär ett större inslag av arbetsplatsförlagt lärande. Det kommer att ge fler unga en möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden. Fler avtal väntas komma till.

För att stödja denna utveckling kommer regeringen att föreslå ett ekonomiskt stöd till arbetsgivare. En större satsning görs också på den gymnasiala lärlingsutbildningen. Dessutom kommer regeringen att stärka de gymnasiala yrkesprogrammen.

Regeringens åtgärder förväntas korta vägen mellan utbildning och arbete. På så sätt ökar ungas chanser att få jobb.

Viktiga steg har tagits av arbetsmarknadens parter i trepartssamtalen. Därför vill regeringen tillmötesgå önskemålet om att slopa differentieringen av den avgift som a-kassorna betalar in. Därigenom kommer över två miljoner medlemmar i a-kassorna att få en sänkning av avgiften och fler kan gå med i en a-kassa.

Regeringen avser även, som ett resultat av trepartssamtalen, att föreslå ett statligt stöd för korttidsarbete vid allvarliga kriser, och åtgärder som stärker omställningsförmåga på arbetsmarknaden. Det

behöver bli enklare att fylla på med kunskap och kompetens mitt i livet.

Regeringen har tidigare halverat socialavgifterna för unga under 26 år, för att sänka trösklarna till arbetsmarknaden. Lättnaden förändras och inriktas tydligare till dem under 23 år. Detta eftersom många unga som ska träda in på arbetsmarknaden efter avslutade gymnasiestudier har svårare att få ett arbete.

Ungas förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden är mycket olika. Därför är det viktigt att arbetsförmedlarna gör en individuell behovsbedömning. De som bedöms löpa störst risk att hamna i långtidsarbetslöshet kan få individuell hjälp från dag ett. Regeringen satsar på fler arbetsförmedlare för ungdomar. På så sätt ges bättre förutsättningar för att motverka att unga fastnar i längre arbetslöshet.

* * *

Många utrikes födda har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Det gäller i synnerhet dem som kommit till Sverige från länder utanför Europa.

Etableringsprocessen behöver utvecklas. Regeringen föreslår därför förändringar som syftar till att nyanlända snabbare ska kunna bosätta sig i en kommun och där få rätt stöd för att kunna lära sig svenska och etablera sig på arbetsmarknaden.

För att stödja kommuner som tar ansvar genom att ta emot nyanlända kommer ersättningssystemen till kommunerna förändras.

Kunskaperna i svenska språket för nyanlända elever behöver förbättras. Fortsatta satsningar i huvudsak riktade mot bristyrken bör göras för att underlätta för utrikes födda akademikers inträde på arbetsmarknaden på rätt kompetensnivå.

Nystartzoner är ett ytterligare verktyg för att förbättra integrationen genom att minska utanförskapet i de områden där högst andel personer saknar sysselsättning, har låg utbildning och får långvarigt försörjningsstöd. Internationella erfarenheter visar att nystartzoner i kombination med andra åtgärder kan ha positiva effekter. Effekterna ligger främst i ekonomisk aktivitet vad gäller företagsetableringar.

* * *

Herr talman

Utbildning är centralt både för den enskilde och för samhället i stort. En likvärdig och kunskapsfokuserad skola möjliggör en konkurrenskraftig ekonomi och ett samhälle som håller samman. Skolan ska ge alla den kunskap och bildning som krävs för att komma in på arbetsmarknaden, för fortsatta studier och för att delta i samhällslivet.

I många avseenden fungerar det svenska utbildningssystemet bra. Men för att öka kunskaperna och likvärdigheten behöver mer göras. Elevernas läs- och skrivförmåga behöver förbättras. En trygg skolmiljö och studiero är viktigt. Vi avsätter medel till frivillig sommarskola för främst de elever i årskurserna 6 till 9 som riskerar att inte klara kunskapskraven.

Sverige har bra lärare. Det ska löna sig att vara en bra lärare och att bli en bättre lärare. Karriärutvecklingsreformen för lärare förstärks och lärarlyftet förlängs. Regeringen vill också möjliggöra för lärarna att lägga mer av sin tid på undervisning.

* * *

För att upprätthålla och förstärka Sveriges konkurrenskraft krävs ett dynamiskt näringsliv i hela landet. Hindren för att starta, driva och utveckla företag ska därför vara så få och låga som möjligt.

Skattelättnader görs för företag som sysslar med forskning och utveckling. I syfte att ytterligare förbättra för de mindre företagen förstärks nedsättningen av egenavgifterna.

Mer kommer att göras för att minska de administrativa hindren och bördorna. Det ska vara enkelt för företagen att göra rätt.

Det är viktigt att understödja utvecklingskraften i hela vårt land. Regeringen kommer att presentera de kommande sju årens omfattning och inriktning för den svenska sammanhållningspolitiken och för landsbygdsprogrammet. Insatser för miljö, jobb, entreprenörskap och hållbar tillväxt kommer fortsatt att prioriteras.

En väl fungerande bostadsmarknad och infrastruktur är en förutsättning för god ekonomisk tillväxt. Detta är en särskild utmaning i storstadsområdena.

Arbetet med att förenkla nyproduktion av bostäder och planprocessen fortsätter. Regler och krav som hindrar byggande förändras eller tas bort.

* * *

Ett väl fungerande rättsväsende är en viktig förutsättning för att befolkningen ska känna trygghet. Regeringen har därför genom stora resurstillskott kraftigt förstärkt rättsväsendets kapacitet. Trots detta fungerar det inte i alla delar tillräckligt effektivt. Fler brott måste förebyggas och fler brott klaras upp. Det gäller särskilt stölder, bedrägerier och andra brott som drabbar människor i vardagen.

Regeringen ser behov av ytterligare åtgärder som tydliggör att samhället ser allvarligt på våldsbrottslighet.

Regeringen bedriver ett kontinuerligt arbete för att stärka insatserna mot våld i nära relationer. Som en del i detta arbete föreslår regeringen en permanent förstärkning av resurserna till landets kvinnojourer.

* * *

Ett rikt och varierat kulturutbud är viktigt. Förberedelser tas för att åstadkomma en renowing och ombyggnad av Kungliga Operan i Stockholm. På detta sätt kan huset göras mer öppet och tillgängligt för publik och allmänhet och den konstnärliga verksamheten utvecklas.

* * *

Sverige ska fortsätta driva ett ambitiöst miljö-, energi- och klimatarbete. Senare i september presenterar FN:s klimatpanel första delen av sin femte forskningsrapport i Stockholm. Den blir en viktig påminnelse om allvaret i klimathotet och behovet av att minska världens utsläpp av klimatgaser. Avgörande för detta är att de stora utsläppsländerna reducerar sina utsläpp. Sverige fortsätter arbetet för att driva klimatförhandlingarna framåt. EU ska agera kraftfullt och konstruktivt för att åstadkomma ett globalt klimatavtal.

Regeringen avser att föreslå ett antal nya insatser för att skydda vårt klimat och vår miljö. För att bidra till att uppnå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö, avsätter regeringen ytterligare resurser till satsningen Giftfri vardag.

Regeringen avser dessutom återkomma till riksdagen med den fortsatta inriktningen på den svenska kemikaliepolitiken.

För att stimulera användningen av biodrivmedel avser regeringen att införa ett kvotpliktssystem för biodrivmedel. Nedsättningen av

förmånsvärdet för vissa miljöbilar förlängs med tre år från och med 2014.

* * *

I ett välfärdssamhälle ska alla invånare erbjudas god tillgång till hälso- och sjukvård samt omsorg av hög kvalitet.

Regeringens stora patientsäkerhets-, psykiatri- och tillgänglighetssatsningar fortsätter. Vi fortsätter att satsa på höjd kvalitet och effektivitet i sjukvården, bland annat genom en flerårig satsning på vård för personer med kroniska sjukdomar.

I Sverige kombineras en konkurrenskraftig ekonomi med ett samhälle som håller ihop. För att värna sammanhållningen och se till att ett ökat välstånd kommer fler till del kommer regeringen att föreslå insatser till familjer och pensionärer.

För att nå fram till de barnfamiljer som har mycket små marginaler höjer regeringen det särskilda bidraget i bostadsbidraget. För att bidra till att bryta utanförskap införs en fritidspeng så att barn som finns i hushåll i ekonomisk utsatthet ska få bättre tillgång till kontinuerliga fritidsaktiviteter.

Regeringens politik syftar till att människor ska känna att Sverige är ett bra och tryggt land att åldras i. Tack vare en ansvarsfull ekonomisk politik med en tydlig arbetslinje kan regeringen fortsätta sänka skatten för landets pensionärer, med tyngdpunkt på dem med små ekonomiska marginaler. Tillskottet till pensionärerna bidrar dessutom till att skjuta in energi i ekonomin.

* * *

Herr talman

Sverige ska vara en aktiv del av ett starkt, enat och öppet Europa. Ett Europa som går stärkt ur den ekonomiska krisen och som bättre kan hävda sina intressen på den internationella arenan. För detta krävs fortsatta reformer för att uppnå sundare offentliga finanser, förbättrad konkurrenskraft och skärpt tillsyn av banker. Detta kommer regeringen även fortsatt att framföra i diskussionerna om den kommande bankunionen samt ett fördjupat ekonomiskt och finanspolitiskt samarbete.

Europiska unionen vilar på demokrati och respekt för mänskliga rättigheter. Nästa år går vi in på det tjugonde året av svenskt EU-medlemskap. Det är ett bra tillfälle att påminna om de fördelar som vårt EU-medlemskap innebär. Tillgång till världens största enhetliga marknad – som konsument eller producent. Möjligheten att studera, resa eller arbeta i något av EU:s 28 medlemsländer. Men också en enastående möjlighet för Sverige att gemensamt med andra länder i Europa möta de stora utmaningar vi står inför.

De allra tätaste banden har vi med våra grannar. Gemenskapen i Norden har djupa rötter. Sverige är under 2013 ordförande i Nordiska ministerrådet. Vi prioriterar arbetet kring ungas utanförskap, Nordens konkurrenskraft, demografi och miljö.

Sveriges utrikespolitik bygger på en bred samsyn i Sveriges riksdag kring de värden som ligger till grund för FN:s deklaration och Europarådets konvention om de mänskliga rättigheterna.

Vår säkerhetspolitik utformas i brett samförstånd. Den säkerhetspolitiska linjen ligger fast. Det är klart att Sverige inte kommer att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat medlemsland i Europeiska unionen eller ett annat nordiskt land. I detta ligger också en förväntan om att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas.

Situationen i Mellanöstern fortsätter att förvärras. I Syrien råder ett brutalt inbördeskrig. Vi fördömer i starkaste möjliga ordalag allt användande av kemiska stridsmedel. De som är skyldiga måste ställas till svars.

Regeringen anser att allvarliga frågor som rör internationell fred och säkerhet, som krisen i Syrien, ska hanteras av FN. Långsiktigt kan krisen bara lösas med politiska medel.

Sverige ska fortsatt bidra till att stödja de drabbade, genom ett ambitiöst humanitärt bistånd, men också när människor flyr till Sverige.

Sverige ska ha ett generöst och effektivt bistånd. Inför 2014 fastställs Sveriges bistånd till att motsvara en procent av bni.

Vårt engagemang för att Israel och ett Palestina ska kunna leva fredligt sida vid sida fortsätter. Vi stöder de återupptagna fredssamtalen och uppmanar bägge parter att avstå från provokationer som kan äventyra fredsprocessen.

Regeringen avser att under hösten återkomma till riksdagen med förslag om den fortsatta övergången från stridande till stödjande insatser i Afghanistan. Sveriges stöd till fred och utveckling i Afghanistan är omfattande och långsiktigt. Afghanistan är idag den största mottagaren av svenskt utvecklingsbistånd.

Utmaningarna i vårt östra grannskap består. Inskränkningarna i oppositionens möjligheter att verka i flera av dessa länder är oroväckande, liksom påtryckningarna utifrån mot vissa av länderna på grund av deras vilja till närmare relationer med EU. Men svårigheterna ändrar inte på det faktum att det är ett starkt svenskt intresse att utveckla och förstärka Europeiska unionens politik för länderna i Östliga partnerskapet.

Sverige ska vara en stark röst för en öppen union som är beredd att ta emot nya medlemmar. Vi välkomnar Kroatien som EU:s 28:e medlemsland och stöder Turkiet i deras förhandlingar om medlemskap. Vi gläder oss också åt att beslut om förhandlingsstart nu fattats för Serbien och Montenegro.

* * *

Herr talman

Goda samhällen byggs inte bara med lagar utan också med förtroende och tillit, utifrån realistiska förväntningar. Sverige har tillsammans med bland andra våra nordiska grannar stort förtroende och tillit jämfört med de flesta andra länder.

I civilsamhällets gemenskaper vävs band av tillit mellan människor och grupper. Och vår gemensamma välfärd och våra demokratiska institutioner bidrar också till sammanhållning och tillit.

Vi har traditioner att vara stolta över, värdesätta och värna. Så som att politiker i hög grad håller vad de har lovat inför val. Något som gör att människor kan förvänta sig att den politik som i val har getts förtroende och inflytande faktiskt genomförs. Väljarna ska kunna veta vad de kan välja mellan och få det de väljer.

Här i riksdagen har vi en tradition av förhandling, ärligt spel och samarbete. Vi vinnlägger oss att få den demokratiska processen att fungera smidigt och för att svenska folkets i val uttryckta vilja ska avspelas vid regeringsbildning och få avtryck i politiken. Vi söker brett samförstånd. Och står fast vid gjorda uppgörelser.

Riksdagsarbetet och budgethanteringen bygger på lagar som stiftats i brett samförstånd men också på traditioner och praxis. Det är viktigt. Tillit och respekt betyder ofta lika mycket som stiftad lag.

Förtroende och tillit bidrar också till högt valdeltagande. Och kan bidra till att väljare gör val utifrån andra motiv än missnöje.

Förtroende och tillit är därför några av den svenska demokratis viktigaste grundpelare. Och det åligger därför oss politiker att vara ansvarsfulla och inte lova mer än vi kan hålla. Och hålla vad vi lovar.

Alliansregeringen fick i valet 2006 förtroendet att genomföra den politik som de fyra partierna gemensamt presenterat för väljarna före valet. Inför valet 2010 kunde vi redovisa att vi hade genomfört det vi hade lovat. I valet 2010 fick våra partier återigen förtroende att genomföra en bred reformagenda.

I och med höstens budgetproposition som läggs på riksdagens bord i morgon kommer ytterligare löften och ambitioner att kunna bockas av.

I samband med valet nästa höst kan medborgarna utvärdera regeringens arbete och se att vi genomfört det vi lovat.

Så värnar vi den tillit och det förtroende som hör till Sveriges största tillgångar.

* * *

Herr talman

I två val har Alliansen sökt och fått väljarnas förtroende att göra hela Sverige till ett bättre land att leva i, för alla. Mycket har utträttats under de år som vi har burit regeringsansvar. Men allt i Sverige är inte bra. Det kommer att finnas mycket kvar att göra under åren framöver.

Finanspolitiken kommer fortsatt att behöva säkra en stabil återhämtning. Den utdragna lågkonjunkturen riskerar att förstärka utmaningarna med att få fler i arbete, inte minst vad gäller utrikes

födda och unga. Och vi har en tilltagande internationell konkurrens om investeringar och jobb. Även om antalet sysselsatta i dag är högre än vid finanskrisens utbrott och 200 000 fler än 2006, behöver arbetet med att nå full sysselsättning därför fortsätta.

Jobb ger välbästand, som i sin tur ger möjlighet till välfärd. Men de demografiska utmaningarna med en åldrande befolkning ställer krav på vår välfärdsmodell, som bygger på att de som arbetar inte är för få i förhållande till dem som inte arbetar.

Och med allt längre liv, får vi fler livsfaser. Det kan bli vanligare att vara kvar i arbetslivet även efter den ålder då man tidigare förväntades vara heltidspensionär. Men kanske i ett annat yrke, eller med andra arbetsuppgifter och i en annan omfattning. Samtidigt är förutsättningarna för ett längre arbetsliv inte lika för alla yrken.

Och tempot i dagens arbetsliv är ofta väldigt högt. Därför bör vi bli mer öppna för att byta yrke mitt i livet. Vi behöver underlätta sådan omställning. Samhället som helhet har här en stor utmaning att hantera.

Världens mest jämställda land är ännu för ojämnt. Ännu tjänar kvinnor mindre än män. Ännu flyr kvinnor till jurer för beskydd och ännu går pojkar ut från våra skolor med mindre kunskaper än flickor. Vi har mer att göra för att uppnå lika möjligheter till lika lön, lika stor frihet från våld och lika mycket kunskaper till varje elev.

Den globala klimatutmaningen kommer att kräva fortsatta ansträngningar. Vi behöver förstärka vårt innovations- och entreprenörsklimat. Och skolreformerna behöver vårdas och utvecklas.

* * *

För att klara dessa framtida utmaningar, behövs en ansvarsfull och framtidsinriktad politik. Vi behöver rusta och förbereda oss. Det gör vi bäst genom att fortsätta att steg för steg modernisera vår svenska modell, byggd på arbete, kunskap, entreprenörskap, välfärd och sammanhållning.

Så kan vi se på framtiden med tillförsikt och förhoppning. Så kan vi göra hela Sverige till ett ännu bättre land för alla.

REGERINGEN

103 33 Stockholm, 08-405 10 00

www.regeringen.se